

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 19. julij 2001 številka 29 (3127) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Dežela bo sofinancirala dvojezične otroške vrtce

Koroški deželni zbor je pretekli petek sprejel zakon, s katerim bo dežela finančno podpirala dvo- in večjezične privatne vrtce na veljavnostnem območju dvojezičnega šolstva na Koroškem.

S tem je dežela Koroška uredila ustrezni del sporazuma, za katerega so se lansko leto dogovorile osrednje organizacije in deželnozborske stranke v tako imenovanem paketu.

Na podlagi tega zakona bo ustanovljen sklad, ki bo na eni strani določeval finančne podpore nosilcem dvo- in večjezičnih vrtcev z namenom, da bi ti pokrili obratne primanjkljaje in na drugi strani evaluiral jezikovno-pedagoške koncepte nosilcev teh vrtcev.

Vrtci bodo morali – podobno kot dvojezično šolstvo – nuditi oskrbo v približno enaki meri v nemškem in slovenskem jeziku.

Na osnovi sprejetega zakona bo ustanovljen poseben kuratorij, ki bo bdel nad skladom in v katerega bo imenovanih poleg deželnega referenta za otroško varstvo še osem oseb: dve iz osrednjih organizacij koroških Slovencev, dve iz delovne skupnosti vzdrževalcev dvo- in večjezičnih privatnih vrtcev, trije predstavniki v deželnem zboru zastopanih političnih strank ter predstavnik zvezne vlade. Ta kuratorij bo odgovoren za nadzor vseh določil zakona, sklad pa bo imel pisarno v poslojpu deželne vlade.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je pozdravil sprejetje zakona. »S tem bodo razbremenjeni nosilci privatnih otroških vrtcev, ki so v preteklosti le težko vzdrževali vrtce in ponekod so morali funkcionarji celo osebno jamčiti za kreditiranje vrtcev«. Na drugi strani pa so predstavniki

ki deželnozborskih strank »držali« besedo in soglasno sprejeli ta zakon. »Navsezadnje pa bodo imeli največ koristi otroci, ki bodo deležni kvalitetnega jezikovnega izobraževanja, ki jim bo prav gotovo koristilo v njihovem poklicnem in siceršnem življenju.« je še dejal dr. Sturm.

Na srečanju slovenskih pregnancev preteklo nedeljo na Radišah so se družili izseljenci, ki so imeli skupno usodo. Na sliki Jože Schaschl, Jože Golavčnik in Matevž Wieser, ki so bili skupaj v taboriščih Rechnitz in Aichstätt. Več na 4. strani

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

22. pohod na Komelj in spominsko svečanost

v nedeljo, 22. julija 2001

Odhod od Apovnika na Borovju 32 ob 9.30 ali pa od gostilne Pistotnik ob poti na Komelj ob 11.30.

Zborni mesto ob partizanskem spomeniku na Komlju ob 13. uri. Po svečanosti družabnost s pijačo in jedajo.

Prisrčno vabljeni!

KHD in Kronen Zeitung proti slovenskemu sporedu ORF

Ta gonja proti slovenskemu sporedu ORF nikogar ne preseneča, saj jo je bilo pričakovati. Pa tudi zavezništvo nasprotnikov, KHD in Kronen Zeitung, je že normaliteta koroškega političnega odra. Komaj

je »Radio 2«, celodnevni slovenski radijski spored na frekvenci 105,5 MHz, začel oddajati, že je KHD zahteval, da je treba ukiniti slovenske oddaje na ORF.

Heimatdienst argumentira, da zdaj, ko imajo Slovenci svoj lasten radio, ni več potrebe po teh oddajah. Vsebinske izjave ne preseneča, saj je hamatdinst že na zborovanjih v Velikovecu, takrat ga je podprl deželni glavar Haider, in tudi pri Mariji na Zilji zelo žolčno zahteval, da je treba takoj ukiniti slovenske oddaje v regionalnem sporedu ORF, čim bo stekel celodnevni zasebni radijski program.

Kakor že nekaj drugih je tudi to zahtevo kahadeja podprla koroška izdaja dunajskega dnevnika »Kronen Zeitung«.

Krone namreč trdi, da večina koroških poslušalcev orfovega regionalnega sporeda ob 18.10, ko se začnejo slovenske oddaje, presedla na druge postaje. Krone poziva koroške politike, naj ukinejo moteče slovenske oddaje v ORF. Opazna pa je tudi kampanja pisem bralcev proti slovenskemu sporedu v ORF.

W. F.

Objektivizacija je posmeh

Sredi avgusta bo iz vrste 16 kandidatov in kandidatki na osnovi objektivizacije izbran novi okrajni šoski nadzornik za Velikovec. Podpredsednik koroškega deželnega šolskega sveta Rudolf Altersberger opozarja na vprašljive okoliščine tega formalnega postopka, ker člani komisije strokovno niso primerno in zadosti podkovani. Okraj Velikovec sodi v dvojezično območje dežele, kar pri izbiri komisije ni igralo nobene vloge, vsi člani prihajajo iz čisto nemškega okolja. Iz vsega tega sledi, da ni mogoče govoriti o profesionalni izbiri, objektivizacija je le v posmeh.

PREBLISK

Nekateri imajo pa res srečo. S tem, da so postali funkcionarji, že vse vedo, so največji strokovnjaki na vseh področjih. Celotna tako občutljivih kot so narodnostna.

Že kar nekaj časa spremljam polemiko o našem dvojezičnem šolstvu. O dvojezičnem četrtem razredu, o zasedbi ravnateljskih mest na dvojezičnih šolah, o preoblikovanju obrobni dvojezičnih šol v ekspoziture in o bogvečem še. Politiki, ki vse vedo, se pogajajo tako, strokovnjaki z drugačnim mnenjem pri tem niso vključeni. Če se kakemu politiku kaj zalomi in je potem podvržen kritiki, ni kriv on, ampak strokovnjak, ki mu oporeka in se trudi, da bi mu,

ponavadi že prepozno, dopovedal, da njegovo stališče ni bilo »najbolj ustrežno«. Politiki in državni funkcionarji precej večjega formata imajo za posamezna področja pač svetovalce ali celo svetovalna te-

Sami sebi zadostni

lesa. Ta so sestavljena iz strokovnjakov. Pri naših politikih tega nisem opazil. Svetoval pa bi jim jih, morda bi bilo potem vse bolj jasno.

Potem najbrž tudi ne bi bilo potrebno toliko vroče krvi in bi vsi v smislu obeh predsednikov usklajeno delovali.

J. R.

Association Internationale pour la Défense des Langues et des Cultures Menacées – mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur

vabi na

XX. kongres

ki bo od 20. do 22. julija 2001

v Celovcu v Mladinskem domu, Mikschallee 4.

Gostitelj je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem.

MOTOVIDLO & HOSTÉ

MOPZ VAŠČANI POJO

vabijo na koncert »Vaščani pojo s prijatelji iz Prage«

v soboto, 19. julija 2001, ob 20.30 na Gori pri Košarju

Nastopajo: Češka skupina »Motovidlo & Hosté«, Trio Korenika iz Šmihela, Franci Ogris-Strajnikovi na trobento ter Vaščani pojo

Prisrčno vabljeni!

NEVARNOST ZA OBROBNE ŠOLE

Ekspozitura je le soba pred mrtvašnico

Razvoj pri zapiranju majhnih podeželskih šol oz. ukinjanju njihove samostojnosti je dramatičen. Od osmih šol, ki naj bi po načrtih deželne šolske oblasti v novem šolskem letu bile samo še ekspoziture, beri podružnice drugih šol, jih je ostalo še šest. Dve šoli, to sta LŠ Komelj in LŠ Šmarjeta pri Pliberku, sta že zaprti.

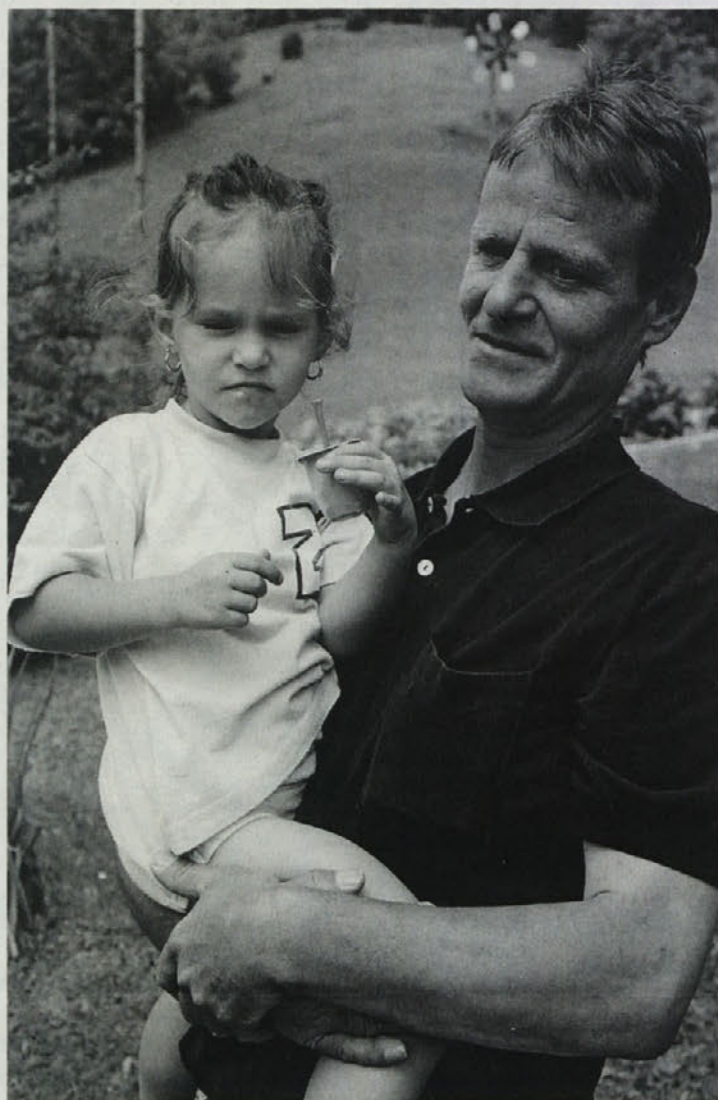
Vest o ukinitvi šol je v prizadetih okoliših sprožila močne reakcije. Nemoči pri odločitvah od zgoraj se je pridružil strah za preživetje kraja in za obstoj slovenske narodne skupnosti. Ukinjanje šol torej ljudi zadane prav v jedro vsega, kar jim ogromno pomeni in kar odločilno sodoloča njihovo bitnost in osebnost. Povsod, na Kotu, v Selah, Obirskem, v Lepeni, na Krčanjah in v Slovenjem Plajberku je ljudem jasno, da je ekspozitura le stopnička pred dokončno ukinitvijo.

Herbert Kulmesch, ravnatelj šole na Kotu: To je konec šole«, ravnateljica obirske šole **Marta Polanšek** pa: »Ekspozitura je zadnja soba pred mrtvašnico«.

Ukinitve šol pomeni, da vasi izgubijo svoje kulturno-izobraževalno središče. Če pa nekega dne tudi domačega župnika ne bo več, pa so izgubile tudi duhovno os. Šola je namreč tisti steber, ki drži infrastrukturo obrobni krajev. Učitelji na teh šolah, pa tudi vodstvo manjšinskega šolskega oddelka pri deželnem šolskem svetu so prepričani, da je ukinjanje teh šol velika napaka. To neizpodbitno potrjujejo uspehi šolarjev. Ukinjanje je tudi kontraproduktivno za toliko opevani regionalni razvoj dežele.

Flori Jug, selski podžupan pravi: »Posledice bojo katastrofalne za kraj in za narodno skupnost, ker se bo mladina odseli-

vem bi država tem krajem morala nuditi pospeševalne programe, ki bi predvidevali šole tudi za 3-4 šolarje. Obrobni

Kam bo hodila v šolo mala Jugova hčerka?

la, vasi pa spraznile. In, kje pa je zapisano, da nekega dne ne bojo ukinili tudi šole v Selah?« **Kapelški podžupan Franc Jožef Smrtnik** pa pravi: »Po pra-

kraji namreč niso primerljivi z urbani središči«.

Sklicevanje na nizko število učencev je dvomljivo. Na Obirskem so pred leti imeli le pet učencev, lani pa 18. Sicer pa imajo trenutno vse šole zadostno število otrok za obstoj.

Tomaž Ogris kot vodja manjšinskega šolskega oddelka pri deželnem šolskem svetu sploh ni bil vključen v izdelavo načrtov za ukinjanje šol, pa čeprav je oddelek VII. zasidran že v členu 7. državne pogodbe. Po novem koroškem šolskem zakonu (z dne 5. 4. 2001) je število 20 tista magična številka za ukinjanje šol. Ogris meni, da za dvojezično šolstvo ta številka ne more veljati, ker se tu razred deli pri 21 učencih. Razred z 8-10 učenci je v dvojezičnem šolstvu normaliteta.

Ogris opozarja, da so šole na Obirskem, Kotu, Radišah, v Lepeni in Slovenjem Plajberku tudi vaški in kulturni centri in je v teh krajih slovenščina del vsakdanjega življenja.

Ogris se zaveda, da bo o obstoju šol odločala politika, ne pa pedagogika. Prav zato se sprašuje, kje so zdaj slovenske politične organizacije. Od vsega začetka so bile informirane o usodi šol, pa niso ničesar podvzele. Raje so reševale žandarmerijske postaje in pošte. Zakaj da molčijo sedaj?

Franc Wakounig

Lansko leto – meseca avgusta – sta se obe osrednji organizaciji koroških Slovencev dogovorili z deželnozborskimi strankami za razrešitev nekaterih odprtih vprašanj: radio, otroško varstvo, krajevni napisi in zastopstvo v deželnem zboru.

V teku enega leta smo o teh temah večkrat razpravljali v okviru okrogle mize, v zadnjih tednih in mesecih pa je prišlo do nekaterih pozitivnih razrešitev. Zvezni parlament je sprejel zakon o javno-pravni radioteleviziji in upošteval našo zahtevo po zakonsko določenem upoštevanju avstrijskih narodnih skupnosti. Na podlagi tega je že prišlo do sodelovanja med ORF in privatnima radioma AGORA in KOROTAN.

Pretekli teden pa je deželni zakonodajalec soglasno sprejel zakon o pospeševanju privatnih dvo in večjezičnih otroških vrtcev. To je vsekar pozitivno.

KOMENTAR

dr. Marjan Sturm

V ostalih vprašanih razgovori še potekajo. Kljub temu lahko ugotovimo, da je bilo pravilno, da smo se z deželnozborskimi strankami dogovarjali ob okrogli mizi. Nekateri so to od vsega začetka kritizirali in oznanjali, da iz tega ne bo nič. Praksa je pokazala, da temu ni tako.

Nekaj smo dosegli!

Ne trdim, da je vse v redu.. Vprašanje kvalifikacije ravnateljev je slej ko prej odprto, prav tako tudi vprašanje zapiranja oziroma prestrukturiranja osmih dvojezičnih ljudskih šol. Toda tudi ta vprašanja obravnavamo ob okrogli mizi ali pa interveniram pri zvezni vladi.

Hočem poudariti le to, da je treba iskati pogovor in da mentaliteta zapiranja že sploh ne more prinesiti uspehov, tudi delnih ne.

Torej nekaj smo dosegli. Zdaj pa se koncentrirajmo na ostala odprta vprašanja.

Dr. Marjan Sturm

Vorsitzender des Beirates für die slowenische Volksgruppe im Bundeskanzleramt

p.A. Tarviserstrasse 16
A-9020 Klagenfurt/Celovec
Tel. 0463/514300
Handy:06644109864
e-mail: marjan.sturm@slslo.at

An Herrn
Dr. Wolfgang Schüssel
Bundeskanzler der Republik Österreich
Ballhausplatz 2
1010 Wien

per FAX: 01 53 115 - 2705

09.07.2001

Sehr geehrter Herr Bundeskanzler!

Bezugnehmend auf unser Gespräch (anlässlich der Eröffnung des Grenzüberganges am Paulitschsattel am vergangenen Freitag) über die drohende Schließung einiger zweisprachiger Schulen in Südkärnten, darf ich mich für Ihre Bereitschaft, diesbezüglich mit Frau Bundesminister Gehrler in Gespräche zu treten, recht herzlich bedanken. Ich möchte Ihnen daher auch in schriftlicher Form die Problematik darlegen.

Von der drohenden Schließung sind folgende zweisprachige Schulen betroffen:

Radsberg/Radiše (Gemeinde Ebenthal)
Windisch Bleiberg/Slovenji Plajberk (Gemeinde Ferlach)
Zell Winkel/Sele Kot (Gemeinde Zell Pfarre/Sele Fara)
Ebriach/Obirsko (Gemeinde Bad Eisenkappel/Železna Kapla)
Leppen/Lepena (Gemeinde Bad Eisenkappel/Železna Kapla)
Greutschach/Krčanje (Gemeinde Griffen)
Kömmel/Komelj (Gemeinde Bleiburg)
St. Margarethen ob Bleiburg/Šmarjeta nad Pliberkom

Alle diese Schulen befinden sich in entlegenen Berggebieten und spielen eine wichtige Rolle für die Erhaltung der slowenischen Volksgruppe in Kärnten. Darüber hinaus tragen diese Schulen auch dazu bei, dass die Landflucht der Bevölkerung in diesen Gebieten bisher hintangehalten werden konnte. Eine Schließung dieser Schulen würde zweifelsohne negative Folgen sowohl für die Volksgruppe als auch für die Besiedelung dieser Regionen haben.

Aus diesen Gründen darf ich Sie ersuchen, Möglichkeiten zu finden, dass eine Schließung dieser Schulen verhindert werden kann. Auch die in Kärnten angedachte Expositurlösung scheint mir keinen dauerhaften Bestand der Schulen zu sichern.

Sehr geehrter Herr Bundeskanzler!

Im Rahmen der Vorsitzendenkonferenz der Volksgruppenbeiräte haben wir über die Problematik der Finanzierung von zweisprachigen Schulstandorten diskutiert. Dabei haben wir festgestellt, dass es von Seiten einzelner Gemeinden in Kärnten, dem Burgenland und Wien unterschiedliche Standpunkte hierzu gibt. Deshalb haben wir eine Lösungsmöglichkeit diskutiert, die folgendermaßen aussehen könnte:

Auf Bundesebene soll im Rahmen des Finanzausgleiches eine gewisse Summe für jene Kosten zweckgewidmet reserviert und einem einzureichenden Fonds zur Verfügung gestellt werden, die den einzelnen Gemeinden für die Aufrechterhaltung der zweisprachigen Infrastruktur erwachsen (Schule, Amtssprache etc.). Damit könnten Konflikte im Zusammenhang mit der Finanzierung des Aufwandes für z.B. zusätzliche Übersetzungen und Dolmetschleistungen, wie sie etwa durch die Entscheidung des Verfassungsgerichtshofes in der Amtssprachenfrage in Kärnten entstanden sind, verhindert werden.

Von Seiten des Finanzministeriums wird dieses Anliegen nicht unterstützt, zumal es der Meinung ist, dass die Bedarfszuweisungen aus dem Finanzausgleich für solche spezifischen Kosten herangezogen werden müssten und jedes österreichische Bundesland gewisse spezifische Kosten hat, welche aus dem Finanzausgleich finanziert werden müssen.

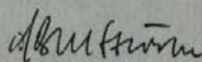
Dem darf ich entgegen halten, dass gerade auf Initiative Ihrer Regierung im vergangenen Jahr im Parlament die Staatszielbestimmung einstimmig beschlossen worden ist, mit der sich die Republik Österreich zum Bestand, zur Sicherung und zur Entwicklung der österreichischen Volksgruppen bekennt. Ich bin davon überzeugt, dass diese Staatszielbestimmung die rechtlichen Rahmenbedingungen dafür liefert, Sonderfinanzierungsformen aus dem Finanzausgleich zu rechtfertigen. Es sei darauf hingewiesen, dass aus diesen Finanzmitteln die Gemeinden eine spezifische Förderung für die Aufrechterhaltung zweisprachiger Infrastrukturen erhalten sollten und somit auch potentielle Konflikte zwischen Minderheit und Mehrheit in den Gemeinden verhindert werden könnten.

Sehr geehrter Herr Bundeskanzler!

In anbetracht der aktuellen drohenden Schließung von acht zweisprachigen Schulen in Südkärnten, darf ich Sie um eine schnelle Lösung dieser Problematik ersuchen. Darüber hinaus aber schlage ich vor, die Problematik der Finanzierung von zweisprachigen Einrichtungen durch Gemeinden auf einer gemeinsamen Sitzung mit der Zielsetzung einer langfristigen Lösung zu diskutieren, zu der Sie auch die Landeshauptmänner von Kärnten, dem Burgenland, Wien und der Steiermark sowie die Beiratsvorsitzenden einladen sollten.

In Erwartung einer baldigen Rückantwort, verbleibe ich

Mit freundlichen Grüßen!

Dr. Marjan Sturm MAS
Vorsitzender

Faksimile pisma predsednika sosveta za slovensko narodno skupnost dr. Marjana Sturma zveznemu kanclerju dr. Wolfgangu Schüsslu v zvezi s preoblikovanjem dvojezičnih ljudskih šol v podružnične šole

Možnost raznarodovanja v dvojezični ljudski šoli dobiva nove oblike

»Dialog« zavira potrebno ukrepanje ZSO in NSKS zaradi dogajanja v dvojezični ljudski šoli

V preteklih desetletjih se je raznarodovanje, ki se je po analogi oblasti vršilo svojčas v utrakvistični šoli, v povojni dvojezični šoli ustavilo. Cilji nemških protislovensko delujočih organizacij po uničenju slovenskega jezika na Koroškem se niso uresničili. Današnja politična situacija ne dovoljuje več nasilnega ponemčevanja. Verjetno se zaradi tega oblast zateka k prefinjenim metodam in ukrepom ter poskuša preko spreminjanja šolskih zakonov postopoma odpravljati javno dvojezično šolo na Koroškem. Ob tem naj ne pozabimo, da je bila le-ta leta 1945 uvedena, da bi vsaj delno popravila koroškim Slovincem storjene krivice.

Nisem prepričan, da se odločilni pri ZSO in NSKS tega zavedajo, saj problematiko v podrobnostih premalo poznajo. Zato ne ukrepajo dovolj pogosto ter odločno in v zadevi dvojezične šole ne zasledim potrebne kontinuitete.

S temi ugotovitvami nočem zmanjševati pomena doseženega (npr. dvojezični vrtci, radio, dvojezičnost za četrti razred, uradni jezik), a prepričan sem,

da se v slučaju resničnega dialoga na področju javne dvojezične šole ne bi smelo dogajati, kar se dogaja. Dogajanje dokazuje, da je dialog, kadar postane »namišljeni dialog« mnogokrat ovira za reševanje šolskih vprašanj. Taktika majhnih korakov proti nam je v dvojezični šoli trenutno uspešna.

Kaj se dogaja vzhnemirjivega?

1. Imenovanje dveh ravnateljstev na dvojezičnih šolah ocenjujem kot poskus odpravljanja slovenščine na šolah. Le nemško govoreč ravnatelj namreč ne more opravljati vseh njemu po šolskih zakonih naloženih dolžnosti. Torej se bo na takih šolah slovenščina za prijavljene otroke le še skrivala v razredih. Za kraj in učenje slovenščine kaj takega ne more biti vzpodbudno. Takšne poteze šolske oblasti so v nasprotju s propagiranjem učenja jezikov. Odgovorni v deželni šolski svetovi in posamezni politiki so že vedno glasno propagirali učenje tujih jezikov. Treba jih je spomniti, da slovenščina za marsikoga ni tuj jezik in bi bilo treba, da Koroščem izrecno svetujejo

učenje tega jezika. Slovenski organizaciji naj bi vseskozi in v kratkih presledkih opozarjali avstrijske in mednarodne instance o dogajanju na Koroškem. Samo pritožba prizadetih na ustavno sodišče ne zadostuje. Poleg tega je pritožba običajno dolgotrajen postopek.

2. Novi koroški šolski zakon, sprejet v deželnem zboru z glasovi FPÖ in ÖVP, omogoča ukinjanje ljudskih šol z manj kot dvajsetimi otroki. Na območju manjšinskega šolskega zakona ta paragraf omogoča ukinitve približno 20 šol. Število ukinitvev za naslednje šolsko leto še ni znano. Vsaka ukinitvev šole bi slovensko narodno skupnost močno prizadela, pa čeprav bi še nekaj let v šolski stavbi v kraju dopuščali pouk v razredu, ki je organizatorično priključen veliki šoli v centru in tisti ravnatelj odloča, kdo bo kje učil. Spremeni se šolski okoliš in, in, in.

3. Šolski oddelek deželne vlade je za dvojezične šole (šolsko leto 2001/2002) odredil, da se do sedem učnih ur tedensko združijo paralelni razredi, ki skupno ne presegajo števila 30

otrok. Kjer za te ure za pouk v slovenskem jeziku kvalificiranega učitelja ni, naj bi pouk postal enojezičen, nemški. Poleg tega, da se v tej napovedi vidno zrcali nizko vrednotenje slovenščine po koroški šolski oblasti, je tako naročilo ravnateljstvom nezakonito dejanje. Je tudi za šolski oddelek deželne vlade slovenščina nepomemben in nepotreben učni jezik? Menda »namišljeni dialog« ZSO in NSKS ne bo odvrnil od pravočasnega odločnega nasprotovanja takim nameram.

4. Po razsodbi ustavnega sodišča bo od jeseni naprej v četrtilih razredih dvojezičen pouk. Kjer je število otrok najmanj 20, bosta nastala dva razreda, ki ju bo prizadela, kar je opisano v točki tri. Če je število otrok pod 20 in razredu poleg razrednega dodeljen še timski učitelj, je v praksi celo možna ločitev po jezikovnih kriterijih. Tako delo omogoča kompromis v šolski komisiji.

Zakaj tako skeptično ocenjevanje?

Ko gre za podporo nemškonalnih političnih zahtev pro-

tislovenske naravnosti po šolskih uradnikih so politično pogojene nepravilnosti na Koroškem očitno dovoljene, od posameznih politikov eventualno zaželjene in ukazane. Storitci se ne zasledujejo. Nekaj primerov:

■ Krajevni odbor KHD in KAB Galicija je marca 2001 občanom razposlal letak, kjer spreobrača resnico, hujska proti slovenski besedi in ravnateljici javne dvojezične ljudske šole. Letak so poslali tudi predsedniku deželnega šolskega sveta. Eden podpisnikov na letaku je upokojeni direktor dvojezične ljudske šole Galicija in predsednik krajevnega KAB Dieter Sporn.

■ Deželni šolski inšpektor Pallasler je lani podprl proti slovenskemu jeziku v dvojezični šoli in dvojezičnemu učiteljstvu naperjeno akcijo »platforme«.

■ Sam poslovodni predsednik deželnega šolskega sveta Heiner Zechmann je svojčas v pogovoru z NT povedal stvari, ki pričajo o nepoznavanju situacije v dvojezičnem šolstvu ter se jih lahko razlaga kot podpora želji po odpravitvi javne dvojezične šole.

Franc Kukovica

POSOJILNICA-BANK ŽELEZNA KAPLA

Kljub težki gospodarski situaciji – uspešno leto 2000

V četrtek, dne 28. 6. 2001, so se člani Posojilnice-Bank zbrali na rednem občnem zboru v hotelu Obir v Železni Kapli, kjer so razpravljali o preteklem poslovnem letu 2000.

Predsednik upravnega odbora Vladimir Prušnik je poročal, da se je Posojilnica-Bank Železna Kapla s podružnico v Miklavčevem tudi v preteklem

3.904.000 šil. ali 1,32 % od povprečne bilančne vsote.

Nadalje je predsednik Prušnik poročal, da je poslovodstvu banke uspelo pridobiti nove poslovne partnerje na domačem trgu in v Sloveniji. Glavni cilj posojilnice pa bo tudi v bodoče – pospeševati gospodarstvo in pridobivanje članov. Glede Zadruga Market-Železna Kapla je

Revizor Hanzi Dragaschnig je posredoval občnemu zboru skrajšano revizijsko poročilo, katero je bilo od članov Posojilnice-Bank Železna Kapla potrjeno.

Računski zaključek za poslovno leto 2000 je obrazložil občnemu zboru poslovodja Peter Kuchar. Na osnovi bilančnih števil je bilo razvidno, da je

Glede obstoja majhnih regionalnih bank pa sta poslovodji mnenja, da se bo posojilnica tudi v bodoče dobro uveljavljala, saj se lahko s samostojnimi odločitvami hitreje prilagaja na denarni in kapitalski trg. Z osebnim svetovanjem, kombiniranim z najboljšo rabo tehnike in z dobrim šolanim personalom se bo Posojilnica-Bank Železna Kapla tudi v bodoče trudila za vse stranke tu in onstran meje.

V imenu Zveze-Bank Celovec je predsednik Upravnega

odbora dr. Ludvig Druml čestital Posojilnici-Bank Železna Kapla k uspehu in želel tudi v bodoče, da se uspešna pot nadaljuje.

Poudaril je, da imajo posojilnice kot samostojne regionalne banke vsekakor bodočnost. Za posrečeni glasbeni okvir občnega zbora je letos poskrbel Lovski pevski zbor Železna Kapla pod vodstvom Jozija Starca. S skupno večerjo se je občni zbor končal v prijetnem vzdušju.

Peter Kuchar

Člani delovnega predsedstva občnega zbora Posojilnice-Bank Železna Kapla

letu kljub splošni težki gospodarski situaciji dobro razvijala in da je banka zaključila poslovno leto 2000 z dobičkom. Tako je bilo tudi mogoče v preteklem letu podpirati domača kulturna in športna društva.

Bilančna vsota je narasla na 299 milijonov šilingov, letni promet pa je znašal milijardo 569 mil. šilingov.

Tudi pri računu dobička in izgube je bil dosežen lep uspeh. Obratni rezultat, ki kaže uspešnost banke, je znašal

omenil, da skrbno spremljajo njen razvoj.

Poročilo za nadzorni odbor je podal občnemu zboru predsednik Miha Kuchar, ki je poročal, da je nadzorni odbor pregledoval redno tekoče poslovanje ter vršil kontrolno funkcijo v Posojilnici-Bank Železna Kapla kot tudi v podružnici v Miklavčevem. Poudaril je, da so krediti dobro zavarovani in vlagatelji so lahko prepričani, da so njihove vloge v posojilnici varno naložene.

Posojilnica-Bank Železna Kapla s svojim gospodarjenjem na pravi poti. Občni zbor je soglasno potrdil letni računski zaključek za leto 2000.

Poslovodji Peter Kuchar in Berti Furjan sta še podala poročilo o stanju ter poslovno poročilo za leto 2000. Iz poročila je bilo slišati, da so se posli na domačem trgu ter tudi posli s Slovenijo zopet širili. Tako je zagotovljeno, da bo tudi poslovno leto 2001 uspešno zaključeno.

■ Pismo bralca

Poletna razmišljanja zadrugičnika

Žalosti me, da se razprave o pravni obliki našega zadrugičništva še vedno niso pomirile. Struja, ki je bila na lanskem občnem zboru odvoljena, v javnosti deluje proti novim odborom. V našem tedniku se je pojavil članek, ki navaja za primer koroški Raiffeisen, ki da se bo preoblikoval tudi v delniško družbo in da je pač stari odbor imel prav, da je tudi to predlagal. Pozabijo pa ti predlagatelji, da hoče koroški Raiffeisen s tem krepiti svoje člane in jim nuditi vse rezerve, ne pa prodajati samega sebe kapitalskim partnerjem izven avstrijskega zadrugičništva. Ali pa so mogoče v ozadju zopet kakšni zasebni nameni? V prejšnjih letih sta Zveza Bank in Slovenska gospodarska zveza imele dobre veze in smo vedno skupaj vabili maturantske letnike Dvojezične trgovske akademije in Višje šole v Šentpetru na podelitev spričeval. V zadnjih letih to dela

samo še SGZ, ki itak nima svojega denarja in je odvisna od subvencij. Poleg tega vabi maturante vedno v prostore druge bančne ustanove v Celovcu, akoravno imamo koroški Slovenci primerne prostore vsepovsod. Na Zvezo Bank pa je pri tem vedno pozabila, akoravno ima svoj sedež v njenih prostorih. Želeti bi bilo, da bi predsednika SGZ in Zveze Bank v javnosti delala skupno in se ne izogibala drug drugega. Brez sodelovanja s slovenskih zadrugičstvom tudi SGZ ne bo izpolnjevala svojih namer.

Apeliram na vse, da vlečejo za eno vrv. Interesi zadrugičništva morajo stati pred interesi posameznikov, osebna užaljenost nam koroškim Slovincem ne koristi in tudi nima perspektive. Samo tako bo naše zadrugičništvo preživelo in ne bo potrebovalo drugih gospodarjev ali nadzornikov. Tudi za majhne, gibčne in poštene je dovolj prostora v naši regiji in tudi v Evropski uniji.

Kom. svetnik Mihi Antonitsch
častni predsednik Zveze Bank,
Reka

RADIŠE: SPOMIN ZA PRIHODNOST

Proslava 55-letnice Zveze slovenskih izseljencev

Pred 55 leti so koroški Slovenci, ki so jih aprila 1942 nacionalsocialisti pregnali z rodne zemlje in njihovih domov, ustanovili Zvezo slovenskih izseljencev. V pet in pol

slovenskega naselitvenega področja dežele nacisti dovažali koroške Slovence.

Za 55 obletnico ustanovitve Zveze slovenskih izseljencev so člani SPD „Radiše« po

nitvi v Beljak poleti 1945 so le z udarno odločnostjo preprečili vračanje nazaj na sever. Dežela svojih Slovencev ni hotela, ni jih sprejela z odprtimi rokami. Kajti v času pregona so koroške

Častni gostje in množica udeležencev na svečanosti ZSI ob budnem spremljanju sporeda

desetletjih je organizacija svojo nalogo, ohranjati spomin na zločin etničnega čiščenja in v pregnancem nuditi sleherno pomoč pri vračanju imovine, časti in ugleda, izvrševala po svojih močeh in neumorno. Minulo nedeljo, 15. julija, so se na Radišah srečali pregnanci in mnogi drugi in se spomnili te obletnice. Pogled pa je že bil zazrt v prihodnost, kajti prihodnje leto bo minilo 60 let od koroškega etničnega čiščenja.

Radiše s kulturnim domom istoimenskega društva so postale ognjišče izseljencev. Le nekaj kilometrov niže v dolini, ob cesti med Žrelcem in Celovcem, tako piše na spomeniku pregnancem, je bilo zbirno taborišče, kamor so 14. in 15. aprila 1942 iz vseh predelov

scenariju in v režiji iJožeta Rovška, v uvodnem delu je povezovala Simona Rovšek, pripravili kulturno-dokumentacijski spored, ki je v širokem razponu pokazal razgibano, trpko in trdo pot te organizacije, ki so jo koroške oblasti celo prepovedale. Očitki so bili ničevi, zgolj nemškonalno in protislovensko utemeljeni.

Sanje in stvarnost

Predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl, je svoj govor začel z mislijo, da so Slovenci v svoji zgodovini večkrat sanjali. Najpogosteje takrat, kadar jim je trda predla. Tudi v pregnanskih taboriščih so sanjali o vrnitvi, o dokončnem zlomu nacizma, o svobodi. Konec teh sanj je bil krut. Že pri sami vr-

oblasti zakoličile red, v katerem za Slovence ni bilo mesta. V komisiji za vračanje lastnine so sedeli bivši nacisti, isti kot ob pogonu. Do petnajst let je trajalo, da so pregnanci prišli do svoje pravice, je poudaril Partl.

Lastna organizacija

Pregnanci so takoj spoznali potrebo po lastni organizaciji, ki jim bo stala ob strani pri vračanju imovine in pri poravnavi škode. Gonilni sili ustanovite sta bila dr. Mirt Zwitter in dipl. trg. Adolf Picej.

1. februarja 1946 je bila Zveza slovenskih izseljencev ustanovljena, ustanovni predsednik je bil Vinko Gröblacher. A že 13. 8. 1946 so jo koroške oblasti ob izrecni podpori deželnega glavarja Piescha in šefa varnostne direkcije, bivšega nacističnega Stossierja, prepovedale.

Ob četrti obletnici pregona, 15. aprila 1946, je Zveza privedla v Celovcu manifestacijo, ki se je končala z brutalnim posegom policije. Namesto obljubljenega maše je v stolnici odmeval le rožni venec.

Nezakonito prepoved zveze je notranji minister Helmer razveljavil šele 23. julija 1947.

Leta 1957 je organizacijo prevzel Lovro Kramer-Janšej iz Holbič. Vodil jo je 22 let.

Partl je dejal, da je Zveza slovenskih izseljencev svoje poslanstvo izvrševala vestno in podprla je izdajo komemoracijske in dokumentacijske literature. Za svoje delovanje je prejela številna odlikovanja, kot Petkovo priznanje, Tischlerjevo nagrado in priznanje ZSO. Predsednik se je zahvalil vsem odbornikom, predvsem pa tajniku Radu Janežiču za 50-letno sodelovanje.

Nosilka spomina

Srečanje na Radišah so pozdravili številni gostje. Predsednik ZSO Marjan Sturm je poudaril pomen zgodovinske zavesti, ki naj bo vodilo tudi za prihodnost. O trenutnem položaju je dejal, da Slovenci lahko nizajo nekaj uspehov, kot je to rešitev z Radiem 2 ali pa sklep deželnega zbora o fondu za dvojezične vrtnice.

Podpredsednik NSKS Reginald Vospernik je dejal, da je treba izročilo pregnancem dati naprej mlajšim rodovom, dosežki zadnjih tednov da pa krepijo optimističen pogled v prihodnost.

Pozdrave Zveze koroških partizanov je prinesel predsednik Peter Kuchar.

V imenu gostov iz Slovenije, predvsem Društva pregnancev, je spregovoril državni sekretar na ministrstvu za delo in socialo Franci Žnidaršič. Zvezi je čestital, da se je takoj po vojni organizirala in s tem pomagala svojim članom. Hkrati je ohranjala in ohranja živ spomin na etnič-

no čiščenje. Nekaj od tega dragocenega doprinosa bo ostalo za zmeraj v skupnem spominu celotnega slovenskega naroda.

Hanzi Gabrijel, na Dunaju živeči Slovenec, je predstavil načrt razstave na Dunaju o pogonu Slovencev. Pozval je vse, naj prispevajo materialne dokumente iz tistega časa, da bo razstava čim bolj izpovedna.

Proslavo na Radišah so zaključili radiški kulturniki z geslom »Spomin za prihodnost«.

Z zapiski številnih izseljencev v vezani in nevezani besedi ter z dokumentarnimi posnetki so spletni kolažni prikaz pregona in rojstva ter dramatičnega uveljavljanja organizacije, njene prepovedi in vztrajnega boja za vračanje imovine in časti slovenskim koroškim pregnancem. Mnogim, ne le osebno prizadetim pregnancem, so se ob tem orosile oči.

Popoldan na Radišah se je končal z družabnim srečanjem pri spomeniku pregnancem.

Franc Wakounig

Zaslужni Rado Janežič, 50 let tajnik ZSI, v družbi s Francijem Rehsmanom

Besede zahvale

Po prireditvi, ki je bila na Radišah ob 55-letnici Zveze slovenskih izseljencev, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli pomagali, da je bil potek res vsestransko uspešen.

V prvi vrsti velja zahvala Slovenskemu prosvetnemu društvu Radiše, ki nas je tudi ob tej priložnosti ljubeznivo sprejelo v svojem kulturnem domu. Hvaležnost in priznanje izrekamo Jožetu Rovšku za pripravo scenarija in režijo, mešanemu in moškemu pevskemu zboru SPD Radiše pod vodstvom pevovodje Nužija

Lampichlerja ter recitatorski skupini radiškega društva. Za tehnično opremo gre zahvala podjetju Dolinšek Advertising & Media (realizator Peter Krivograd) in tehnični ekipi SPD Radiše za ton, luč in glasbo kakor tudi vsem pomočnikom pri nastajanju prireditve. Ne nazadnje pa velja naša zahvala Radišanom za požrtvovalnost, s katero so poskrbeli za prijetno družabno srečanje.

Najlepši izraz hvaležnosti in priznanja vsem pa naj bo zavest, da so tudi s to prireditvijo prispevali za ohranitev živnega spomina na čase trpljenja in boja naših ljudi.

Zveza slovenskih izseljencev

55-letnico ZSI je počastila tudi predsednica Društva pregnancev Slovenije Ivica Žnidaršič

POGOVOR Z DIREKTORICO KOROŠKEGA MUZEJA NA RAVNAH, MAG. KARLO ODER

Prežihov spominski muzej – priložnost koroškega turizma?

Morda bi uvodoma bralcem predstavili muzej pisatelja Lovra Kuharja-Prežihovega Voranca in okolico, ki pritegne kar precejšnjo pozornost obiskovalcev?

Na Preškem vrhu nad Kotljami stoji Prežihova bajta – Spominski muzej Prežihovega Voranca, ki jo letno obišče med 13 in 14 tisoč obiskovalcev. Razmerje med šolsko mladino in odraslimi je nekoliko ugodnejše za mladino. Kotlje z okolico imajo številne zgodovinske, umetnostne in naravne znamenitosti, ki jih morda res še premalo poudarjamo. Ob Prežihovi bajti je Prežihovo, Prežihova domačija, kjer je po drugi svetovni vojni živel Voranc z družino, zdaj pa njegova vnukinja Metka. Od Preškega vrha do Šrotneka, kjer je skoraj do sedemdesetih let preteklega stoletja stal mogočen grad Šrotnek, so še vidni ostanki »turških Šanc«, obrambnih okopov pred Turki, ki so v drugi polovici 15. stoletja pustošili v teh krajih. V bližini stoji cerkev sv. Mohorja, v vasi pa fama cerkev sv. Marjete, obdana z obzidjem, znotraj katerega je tudi pokopališče. Kotlje so znane še po »Rimskem vrelcu«, izviru kisle vode, ob vznožju Uršlje gore leži Ivarčko jezero, rekreacijska točka.

Prežihov spominski muzej je ob še drugih znamenitostih točka na »Vorančevi poti« v Kotljah, ki je prav gotovo lahko priložnost koroškega turizma. Resnično privabi številne obiskovalce, vendar ni edina zanimivost. Kotlje ležijo med Mežiško in Mislinjsko dolino, ki se stikata z Dravsko dolino, povsod pa so zanimanja vredne kulturnozgodovinske in turistične točke, ki jih vsakdo želi in hoče pokazati domačim in tujim gostom. Večja je ponudba, večje so tudi možnosti, da Koroško obišče še več gostov.

V Koroškem muzeju Ravne na Koroškem, ki ima v upravljanju Prežihovo bajto, se trudimo v kratkem času, ki ga imamo na razpolago, predstaviti Vorančovo življenjsko in ustvarjalno pot. Postanek je ob mogočem spomeniku Prežihovega Voranca, ki je delo kiparja in umetnika Stojana Batiča, opozorimo obiskovalce na »Vorančovo pot«, ki sta jo vse od rojstva prvega otroka pa do leta 1911, ko sta kupila Prežihovo bajto, »prehodila« Vorančeva starša z otroki. Na tej poti je Kotnikova bajta, kjer se je rodil Voranc, je Pekel, kamor se je podal nabrati solzice za svojo mater, je sončni Krautberg, materin dom,

je Prežihovo in skedenj, kjer je napisal prvo črtico Petkov Cenc, je ajdovo strnišče, ...

V majhni leseni vrhketni hiši s črno kuhinjo so živeli Vorančevi starši, njegova babica, sem so se s poti vračali Lovro, Avgust in Alojz, Ivan pa je gospodaril do usodnega leta 1944, ko so ga na dvorišču ubili gestapovci.

Spominski muzej je memorialni in etnološki spomenik, ki kaže podobo tradicionalne arhitekture, značilne za Koroško.

Ali menite, da so označbe dovolj dobre in pripeljejo obiskovalce po ustrezni poti do cilja? Kje vse so na voljo slikovni materiali?

Prežihova bajta je znana točka, kljub temu pa bi smerokazi v Kotljah in na Ravnah prav gotovo ne bili odveč. Za promocijo Prežihove bajte v obliki prospektov in razglednic, pa tudi na internetnih straneh, v glavnem skrbi Koroški muzej. Med ponudniki kulturnih in turističnih zanimivosti Koroške so tudi

1979. Muzejska postavitve kaže na značilnosti bivalne kulture na Koroškem. V nekaj več kot dveh desetletjih so spremembe v muzeološki stroki, veliko večja tudi tehničnih možnosti. Predstaviti Voranca, njegovo življenjsko in ustvarjalno pot, kot tudi življenjske zgodbe bratov in družine na sodoben muzeološki način je že nekaj letna želja in je del projekta zastavljenega pred nekaj leti.

Poleg muzeja so v bližini še ustanove, ki hranijo marsi-

Mag. Karla Oder

ke, umetnostne in naravne znamenitosti, ki jih morda res še premalo poudarjamo. Ob Prežihovi bajti je Prežihovo, Prežihova domačija, kjer je po drugi svetovni vojni živel Voranc z družino, zdaj pa njegova vnukinja Metka. Od Preškega vrha do Šrotneka, kjer je skoraj do sedemdesetih let preteklega stoletja stal mogočen grad Šrotnek, so še vidni ostanki »turških Šanc«, obrambnih okopov pred Turki, ki so v drugi polovici 15. stoletja pustošili v teh krajih. V bližini stoji cerkev sv. Mohorja, v vasi pa fama cerkev sv. Marjete, obdana z obzidjem, znotraj katerega je tudi pokopališče. Kotlje so znane še po »Rimskem vrelcu«, izviru kisle vode, ob vznožju Uršlje gore leži Ivarčko jezero, rekreacijska točka.

Obiskovalci ob spomeniku Prežihovemu Vorancu

Ali število obiskovalcev narašča?

Vsako leto obišče muzej več obiskovalcev. Struktura je različna. Nekatere skupine, zlasti šolske, so na obisk dobro pripravljene, druge si vzamejo čas za branje odlomkov iz Prežihovih del, spet tretje prehodijo del »Vorančeve poti«.

turistične agencije s Koroške in Slovenije. Koroški muzej Ravne na Koroškem in Prežihova bajta sta vključena tudi v programe Parka kralja Matjaža, ki s programi skrbi za turistično ponudbo v tem delu Slovenije.

Dobil sem namig, da naj bi v sezonskih obdobjih vključili domače osnovnošolce in srednješolce, posebej še bodoče gostince, ki bi obiskovalce sprejeli in jih popeljali v Prežihov svet; s tem bi sami spoznavali svoje rojake in svoje korenine. Vaš komentar?

Turizem je pomembna gospodarska dejavnost, ki daje pomemben dohodek, vendar zahteva trdo delo, še zlasti na začetku. Veliko je idej, precej je načrtov, ki jih iz različnih razlogov ni mogoče uresničiti. Pripravljenost domačinov, da vodijo obiskovalce, jim spregovorijo o značilnostih ter posebnostih iz življenja Korošcev, predstavijo umetnost, razkrijejo zgodovino je nujna, če želimo razvijati turizem. Osnovnošolci, srednješolci lahko imajo pomembno vlogo. Na OŠ Koroški jeklarji na Ravnah na Koroškem so letos pripravili izredno uspešen (tudi nagrajen) projekt »Vorančeva pot«, za katerega si želim, da bi zaživel v praksi.

Nekateri pogrešajo sodoben pristop – multimedijški prikaz, saj starodaven inventar muzejske hiše ne bi bil dovolj atraktiven. Morda načrtujete kaj od tega?

Spominski muzej Prežihovemu Vorancu so odprli jeseni leta

kaj zanimivega, povezanega s Prežihovo družino. Kakšno je sodelovanje med vami?

Varovanje spomina na Prežihovega Voranca in njegovo družino ni domena samo Koroškega muzeja. V Koroški osrednji knjižnici na Ravnah na Koroškem je spominska soba Prežihovega Voranca, v Kotljah, v župnišču so uredili spominsko sobo Alojzu Kuharju, Vorančevemu bratu, na Prežihovem živi Vorančeva vnukinja, v bližini živi tudi nečakinja, Ivanova hči. Med varuhi spomina so gotovo vsi značkarji, učenci šol v Sloveniji, ki so v štirih desetletjih tekmovali za Prežihovo bralno značko. Na OŠ Franja Goloba na Prevaljah so jo na pobudo Stanka Kotnika in Leopolda Suhodolčana prvič podelili leta 1961. Kotnik in Suhodolčan sta tako vzbudila zanimanje za knjigo med učenci. Ta majhna vzbudba pa se je razširila po vsej Sloveniji.

Prežihovi literarni biseri živijo v radijskih igrah, dramah in filmih. Tako so med varuhi Prežihove zapuščine tudi ustanove in posamezniki zunaj Koroške. Med posamezniki na Koroškem moram omeniti Mitjo Šipka, ki že skoraj 800 krat predstavil Svetnečega Gašperja. Izjemen poznavalec Prežiha in njegovih del je Drago Druškovič, urednik zbranih del, tudi Janez Mrdavšič, dolgoletni ravnatelj Koroške osrednje knjižnice, pa Kristina Brenkova, ...

Vaši načrti v prihodnje?

Načrtov je kar nekaj, vendar jih ni dobro prezgodaj razkrivati.

Hvala!

Pripravil: S. Š.

Da je bilo še bolj vroče, so delili tudi pošteno začinjeni chili con carne in temu primerno tudi pripravili svojo »uto« (od leve: Mihaela, Martina, Kerstin, Katja in Damijan)

Vroča Poletna noč

Sprirščno pripravljenim prostorom, okrašenim z brezami in rožami, z izvrstno organiziranimi stojnicami za razne vrste pijače, za jedi na žaru, za meksikanski chili con carne in za krape, z bogatim srečolo-

vom, z domačo prijaznostjo in seveda z nadvse razigranim in kvalitetnim ansamblom »Fantje treh dolin« z izvrstno pevko Sanjo, je Slovensko prosvetno društvo »Zarja« pripravilo nadvse številnim obiskovalcem od blizu in daleč prijetno in vročo 31. Poletno noč, ki je trajala vse do sončnega vzhoda. Ta prireditev je postala brez pretiravanja osrednja po-

letna družabna prireditev na južnem Koroškem in če je vreme naklonjeno (tako kot letos) ali pa ne (tako kot lani).

Vsem, ki so pomagali izpeljati poletno noč, se Slovensko prosvetno društvo »Zarja« kot organizator prav iskreno zahvaljuje, kajti brez pridnih rok številnih idealistov – bilo jih je več kot 70 – bi tudi ne bilo poletne noči.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 19. 7.

ZABLATNIŠKO JEZERO, Breznikov camp – SPD Danica
20.30 Kulturni večer. Sodelujejo: MePZ SPD Danica, Tamburaški ansambel Tamika, Zbor Korenine Danice

PETEK, 20. 7.

VOVBRE, na Vovbrškem gradu
20.20 Gledališko-glasbena predstava »Kassandra-life during wartime«

MOTOVIDLO & HOSTÉ

SOBOTA, 21. 7.

GORA, pri Košarju – »Vaščani pojo« s prijatelji iz Prage
20.30 Poletni koncert. Nastopajo: češka skupina »Motovidlo & Hosté«, »Trio Korenika« iz Šmihela, Franci Ogris-Strajnikov – trobenta, »Vaščani pojo«

NEDELJA, 22. 7.

KORTE, pod lipo
9.30 Korško žegnanje; igra trio Pegrin
VEČNA VAS, pri Veškem stanu – Planinska skupnost
Večna vas-Podgora
10.30 Žegnanje

ZGORNJA VAS na ZILJSKI BISTRICI, pod vaško lipo – SPD Zila
11.00 Matineja z vokalno-instrumentalnim ansamblom MOTOVIDLO iz Prage (zabavna glasba v vseh variantah)

PRI JEREBU na Obirskem – Alpski klub Obir
14.00 11. mednarodno srečanje harmonikašev. V primeru slabega vremena bo prireditev ob istem času v gostilni Kovač

ZGORNJE RUTE, na Culehnerjevem travniku – SPD Radiše
14.00 Tekma koscev

XXII. pohod na Komelj – ZKP-Področni odbor Pliberk, SPD Edinost v Pliberku

9.30 Odhod od Janeza Apovnika v Borovjeh (7 km dolga pot)

11.30 Odhod od gostilne Pistotnik (3 km dolga pot)

13.00 Spominska svečanost pri spomeniku, nato sv. maša, družabno srečanje in nadaljevanje kulturnega programa

ČETRTEK, 26. 7.

ŽELEZNA KAPLA, pri devici Mariji v Trnju – župnija Žel. Kapla
7.30 Praznik sv. Ane; nadaljnje maše ob 8.30 in 10.00

VESELE PRI ŠENTRIMOŽU, gostilna Wutte – SPD Vinko Poljanec in Urankova družina
20.00 Koncert pod geslom »Zadoni naj pesem domača«. Nastopajo: MPZ »Vinko Poljanec« in vokalni ansambel »NOMOS«, nato zabavna glasba s Podjanskim triom

SOBOTA, 28. 7.

ŽELEZNA KAPLA, pred zadrugo
13.00 Izlet na Ojstrico; prijave do 20. julija - tel.: 0463/514300-14

SREDA, 1. 8.

CELOVEC, na dvorišču Mohorjevi
20.30 Klasika pri Mohorjevi. Nastopajo: pihalni kvartet »Slowind in Alexander Madžar (klavir)

ČETRTEK, 2. 8.

CELOVEC, na dvorišču Mohorjevi
20.30 Klasika pri Mohorjevi. Nastopajo: Bojan Gorišek (klavir in multimedia)

SOBOTA, 11. 8.

KOPALIŠČE OB HODIŠKEM JEZERU – SPD Zvezda
20.00 Live koncert: STERZ in vokalna skupina NOMOS

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu razpisuje

mednarodno likovno kolonijo mladih

ki bo od 19. do 25. 8. 2001 v Porabju na Madžarskem

z udeležbo iz Avstrije, Slovenije, Madžarske in Italije. Kolonije se lahko udeležijo otroci med 10. in 15. letom.

Prijave in podrobne informacije: Slovenska prosvetna zveza Celovec, Telefon 0463/514300 20/21/22 email: spz@slo.at

KATOLIŠKI DOM PROSVETE SODALITAS

vabi na

izlet čebelark in čebelarjev v Prekmurje

Gornja Radgona – Murska Sobota – Lendava

v nedeljo, 22. julija 2001

Vodi: Jože Matevž, čebelar, SLO
Iz sporeda: ogled čebelarstva muzeja Krapje; ogled čebelarstva druž. Cigan – Odranci; Lendavske gorice - pokušnja vina
Odhodi: 5.05 Bilčovs – Posojilnica; 5.10 Velinja vas – gostilna Seher; 5.25 Celovec – avtobusna postaja; Forstinger – Rosentaler Strasse; 6.00 Dobrla vas - Posojilnica
Cena: šil. 320 za vožnjo; šil. 70 za vodstvo, vstopnino, degustacijo vina.
Kosilo bo naročeno - plača vsak sam! Vzemite s seboj slovenske tolarje!
Prijavite se v Domu v Tinjah: tel. 0 42 39/26 42

XX. Kongres

A. I. D. L. C. M. v Celovcu
OD 20. DO 22. JUNIJA 2001

Petek, 20. julija 2001

14.30 Otvoritev kongresa
15.00 Predavanje univ. prof. na Dunajski univerzi dr. Fritza Petra Kirsha na temo »Univerzalnost majhnih literatur. Misli ki novookcitantskemu pismenstvu.«

Sobota, 21. julij 2001

14.30 Predavanje dr. Avguština Mallega, direktorja Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu, na temo »Normalizacija manjšinskih jezikov v Avstriji.«

OGLAS Prodam mladiče BASSET HOUND odličnih staršev
Tel. 00386/41/506012

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 19 7. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 20. 7. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 21. 7. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

NE 22. 7. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 23. 7. ■ 18.10 Kratki stik

TO 24. 7. ■ 18.00 Otroški spored

SR 25. 7. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

06.00–09.00 Dobro jutro

09.00–12.00 Sol in poper

12.07–13.00 Žurnal, nato glasba 3 krat 3

13.00–15.00 Klub Radio dva

15.00–17.17 Lepa ura

17.17–17.30 Žurnal

17.30–18.00 Naša pesem

Ob vsaki polni uri poročila ORF v nemškem jeziku, ob vsakih pol ure – poročila Radia dva v slovenščini

SO 6.00–7.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna)

07.00–08.30 Domača budilka

08.30–09.00 Otroški vrtljak

09.00–12.00 Sobotno dopoldne

12.00–13.00 glasbena 3 krat 3

13.00–13.23 Evropa v enem tednu

13.23–14.00 glasba

14.00–15.00 Slovenske popevke

15.00–18.00 Farant

NE 6.00–7.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna)

07.00–08.30 Domača budilka

08.30–10.00 Zajtrk s profilom

10.00–10.30 Zimzelene melodije

10.30–11.00 Svetopisemske zgodbe

11.00–12.00 Iz zlate dvorane

12.00–13.00 glasbena 3 krat 3

13.00–15.30 Radio dva v zrcalu

15.30–16.00 narodnozabavna in zborovska glasba

16.00–18.00 Vikend

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 22. 7. ■ 13.30 ORF 2 • LEPO JE BITI MUZIKANT – SLAVKO AVSENIK V nedeljski slovenski televizijski oddaji bo na sporedu dokumentacija, ki jo je ob 70. rojstnem dnevu Slavka Avsenika pripravil Mirko Bogataj. Več ko 10.000 ansamblov narodno-zabavne glasbe se trenutno v nemško govorečem jezikovnem prostoru skuša približati izvorniku – vendar Slavka Avsenika, mojstrskega interpreta, ne bo prekosil nihče. Gorenjski kvartet, ansambel Slavka Avsenika, je svojo neprekosljivo mednarodno kariero začel v Celovcu. Ob svojem rojstnem dnevu se Slavko spominja na začetke.

Vsebinsko slovenskega televizijskega sporeda lahko preberete tudi na ORF-teletextu, stran 299.

Internet: <http://volksgruppen.orf.at>

PO 23. 7. ■ 3.40 ORF2 16.00 TV SLO1 (Pon.)

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
Sonja Wakounig ..... (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser StraÙe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 20. 7. ■ 18.00 Zrcalo kulture: Ballhaus, Glasbeni fourm v Vitrinju 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06 Glasba 22.00 Rdeči Boogie / glasbeni magazin 23.00 Glasba 24.00 Sound-track tedna: Upclose & Personal 1.00 Zrcalo kulture (pon.) 2.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

SO 21. 7. ■ 18.00 Campus Radio 18.45 Poročila 19.00 Special: Glas iz gore in iz dole 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Izven zakona 1.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

NE 22. 7. ■ 18.00 Nedelja drugače: Rdeči boogie 18.45 Poročila 19.00 Music for the Masses / glasbeni magazin 21.00 The Rest of the Day 22.00 For Those About to Rock 24.00 Glasba- jazz/world 1.00 Nedelja drugače: Rdeči boogie 2.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

PO 23. 7. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Wutti 18.45 Poročila 19.00 Ta mera / ženski magazin 20.00 BBC News 20.06 Glasba 21.00 Take the Jazz Train 23.00 Context XXI 24.00 Forum 1.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

TO 24. 7. ■ 18.00 V pogovoru: Dieter Kaufmann 18.15 Govorim-govoriš 18.45 Poročila 19.00 Kakko! 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Campus (pon.) 22.00 Special (pon.): Glas iz gore in iz dole 23.00 Tonč Feinig DJ-Line / prenos v živo 0.30 Glasba 1.00 V pogovoru (pon.) Dieter Kaufmann 1.15–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

SR 25. 7. ■ 18.00 Literarna kavarna: Bettina Balaka, Semir Insayif – Branje 18.45 Poročila 19.00 Voz Latina 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio / Hip Hop 22.00 Mad Force / Hip Hop 24.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

ČE 26. 7. ■ 18.00 Po koroškem: Priprave za žegnanje v Beli 18.15 Govorim – govoriš 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Izven zakona 22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna kavarna (pon.) 24.00 Glasba – jazz/world 1.00 Po koroškem (pon.) 1.15–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

SLOVENSKI VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO: Mira Šmid iz Celovca – rojstni dan; Pepej Miklau s Šentpetra na Vašinjah – 72. rojstni dan; Ignac Jernej iz Črgovič – 70. rojstni dan; Hermi Singer iz Loč – osebni praznik; Mili Gelbmann iz Prible vasi – zlato poroko; Tone Telič z Letine – 80. rojstni dan; Friedrich Matheuschitz iz Lovank – rojstni dan; Marija Pavlič z Dobrove – rojstni dan; Marta Urh s Plaznice – rojstni dan; Greti Stern iz Železne Kaple – rojstni dan; Rudi in Jaki Mlečnik iz Sel – 64. rojstni dan; Zora Ferm iz Šentjakoba – rojstni dan; Greta Sitter z Obirskega – 79. rojstni dan; Ana Piskernik iz Encelne vasi – 80. rojstni dan; Qswald Wrienc – 62. rojstni dan; Greti Uschnig iz Borovelj – rojstni dan; Trudi Wuksch na Klopah pri Škofičah – 70. rojstni dan; Marta Riedl iz Nonče vasi – rojstni dan; Franc Schliesser z Bistrice – rojstni dan; Antonija Kulmeš s Suhe – rojstni dan; Ana Kumer z Blata – rojstni dan; Vincenc Gotthardt iz Celovca – rojstni dan; Erih Mikl iz Železne Kaple – rojstni dan; Ana Blatnik iz Bilčovsa – rojstni dan;

Za posredovanje imen slavljencev in slavljencev se zahvalujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

SLOVENSKI MLADINCI NA GROßGLOCKNERJU

Alpinistični podvig izpred 50 let

Letos mineva pol stoletja, odkar so prvi štirje koroško-slovenski mladinci osvojili najvišji vrh naše očetnjave – Großglockner.

S slovensko zastavo na delovišče

V začetku leta 1951 je močan snežni plaz v Heiligenblutu porušil nekaj hiš, terjal tudi žrtve in v poletnih počitnicah je mladinski referat koroške deželne vlade organiziral delovno akcijo po vzoru delovnih akcij v Jugoslaviji, za popravilo nastale škode. Tej se je poleg mladine iz Slovenije in Nemčije odzvalo tudi nekaj mladincev iz vrst ZMSK (Zveza mladine Slovenske Koroške). Iz baznega taborišča pod Heiligenblutu smo tako vsak dan ob udarni pesmi, s slovensko zastavo s petokrako zvezdo korakali na delovno mesto. Domala vsak dan smo se na večer tudi zbrali ob tabornem ognju, prepevali v obeh deželnih jezikih – bili smo zares ena sama prijateljska družina. Nemško govoreči tovariši so se posebno navdušili za kolo okrog ognja in tako je čestokrat daleč v noč donel slovenski napev: »Mi žanjemo žito, žito, živijo naš heroj Tito ...«

Po končani akciji nam je vodja tabora dr. Maderner dal možnost za »izlet« na Großglockner. Štirje iz naših vrst – Tevži Wieser, Jožko Galob, Hanzl Urschitz ter Franček Černut smo se odločili za podvig.

Skrajno pomanjkljivo in neprimerno oblečeni, toda oboroženi z derezami, cepini ter vrvmi, se nas je torej popolnoma neizkušena četverica podala ob zgodnjih jutranjih urah na neznan pot. Dolgotrajna hoja po čudovitem planinskem svetu nas je očarala in lahkih nog smo pustili dolino za seboj.

Kmalu pa so nas pravcati nasadi planik z nižjih vrhov zabljalil navzgor ter nas spravili tudi v marsikak kritičen položaj. Vseeno pa smo brez kakih nezdob ob poznem popoldnevu dosegli kočico Salmhütte, kjer smo si privoščili malo počitka. Na naši daljnji poti smo se kmalu znašli v večnem snegu. Hoja je postajala težavnejša in sam osebno sem z mojo neprimerno obutvijo (sicer visokih čevljev, a brez profi-lov) čestokrat podrsaval že kar po strmi snežni gazi, vodeči do zadnje kočice pod vrhom 3.797 m visokega očaka Glocknerja. Na to zadnje zave- tišče, ki upravičeno nosi ime Adlersru-

he, smo le že nekoliko izčrpani prispeli o mraku. Še kar dobro okrepčani (za ceno pitne vode bi si danes lahko privoščil dobri dva litra vina) smo polegli k počitku. A kljub utrujenosti nihče od nas ni našel pravega spanca. Strašen vihar zunaj se je zaletaval v kočico, jo pretresal v svojih temeljih, da je leseno zave- tišče škripalo na vseh vogalih ter dopolnjevalo pesem vetra v grozljiv akord visokogorske elegije. Povrh še tisto notranje razburjenje ob pričakovanju nečesa neznanega, skrivnostnega ... Prvič smo bili soočeni z naravo v tem divjem gorskem svetu. Tako smo bili zara- na že spet na nogah ter pričeli s pripravami za načrtovani podvig. Pri tem nas pride oskrbnica kočice svariti: »Fantje, pri tem vremenu se ne spuščajte v to pustolovščino!« V naši mladostni lahkomišelnosti pa se skušamo kazati kot izkušeni planinci, nek rahel, ponesrečen

nasmeh naj bi pomenil – malenkost za nas. Žena nam le še zaželi srečen podvig ter odpre vrata za pot navzgor. Tisti hip nam vsem zapre sapo. Viharja, ki divja po snežini, doslej še nisem doživel. Brusi nam snežinke v obraz, podobnim neštetim ostrim iglam, da je le težko razpoznati kurjo gaz pred nami. Povrh nam še gosta megla nudi pogled komaj kaka dva metra naokoli. Nekaj časa traja, predno se nekoliko opomremo od prvega šoka, nato neprijeten občutek – sibirski mraz. Toda koroška trma nam veli naprej, naprej v neznan. Kmalu se srečamo s skupino, ki se vrača v tem neurju proti kočici. Dva gorska vodiča imata tri Angleže na vezi in ta dva nas spet svarita: »Fantje, danes ni varno tvegati pohod na vrh.« Na naš odgovor – oh, že ne bo tako hudo – le še dostavi eden: »Vsaj na vez se dajte!« ter nam zaželi vso srečo. Čeprav le nekoliko v dvomih, se ponovno ženemo naprej. Po malem Glocknerju dospemo na zelo kočljivo mesto. Greben nad Palavicinijem žlebom je zelo ozek, ni zavaran, le tokrat usmiljena megla zapira pogled v strašanski prepad – kako ga torej premostiti?

Hanzl Urschitz se po kratkem oklevanju spravi nekako jahaje čez to poledenelo skalovje. Molče mu sledimo tudi mi in kočno se znajdemo pred steno, ob kateri visi neka železna vrv. Tiste dni so v dolini merili

T levo: Jožko Galob, Matevž Wieser in Franček Černut

več ko 30 stopinj vročine, tukaj pa mraz, da roka ni občutila tiste pomožne vrvi, le mehanično si se je oklepal. Ko po plezanju zagledamo križ na vrhu, to je bilo 21. julija, je v hipu vse pozabljeno in neskončna radost polni naša srca. S solzami v očeh se objamemo – uspeli

smo! Vidljivost je sicer slaba, a kot majhna odškodnina se vendarle na kratko razgrne sivi pajčolan ter nam omogoča za nekaj trenutkov pogled v dolino, celo nekaj sončnih žarkov se prebije skozi megleno odejo. Še nekaj fotografskih posnetkov za poznejše čase in že smo na povratku. Mraz nam gre do kosti, a prav se tega niti ne zavedamo, tudi oni nevarni greben prečkamo brez pomislekov, bolj podzavestno. Le pot nazaj uberemo tokrat drugo. Izogniti se hočemo dolge hoje prejšnjega dne ter se spustimo kratkoma po snežnoledeni strmini, s cepinom med nogami navzdol proti Pasterci. Da smo pri tem

imeli tisoče angelov varuhov, spoznamo šele spodaj ob vznožju. Nek starejši, bradati možakar me grobo zgrabi za ramo ter se prav glasno zadere: »Mar ste zmešani, lahkomišelnosti?« Naravnost nasilno me žene malo navzgor ter pokaže razpoko v ledu. Ko se tej na korak približam, mi ob pogledu vanjo zastane srce. Ledeno brezno, nekaj metrov globoko zija pred menoj ...

Številne žrtve je že terjala ta gora – nam je prizanesla, a pustolovščine Großglocknerja nihče od nas štirih ne bo pozabil, čeprav je od tega minilo že pol stoletja.

Franček Černut

Nov predsednik Planinske zveze Slovenije

Dolgoletni predsednik Planinske zveze Slovenije Andrej Brvar, predsedoval je 11 let, je na lastno željo odstopil. Odstop je napovedal že minulo leto, češ da na rednih volitvah leta 2002 zaradi svojega zahtevnega delovnega mesta ne bo več kandidiral. Na tokratnem rednem občnem zboru meseca maja so na njegovo mesto izvolili podpredsednika PZS in predsednika PD Kranj mag. Franca Ekarja.

Novega predsednika poznamo kot velikega prijatelja koroških planincev, ki ni samo pomagal graditi našo planinsko postojanko na Bleščeči, marveč

je tudi kot dolgoletni predsednik PD Kranj podpiral naše društvo. V svojem nastopnem govoru je med drugim naglasil, da je treba pozornost nujno posvetiti planinskemu društvu v zamejstvu, v tujini, mladini in izobraževanju in za te dejavnosti poiskati nove vire financiranja.

Ob 100-letnici našega planinskega društva je prav mag. Franc Ekar bil tisti, ki nam je v imenu Planinske zveze Slovenije izrekel prisrčne čestitke. Tokrat mu koroški planinci čestitamo k izvolitvi za predsednika PZS z željo, da bi uspešno krmaril ladjo skozi razburkano morje.

Za uspešno dolgoletno planinsko dejavnost je PZS Andreju Brvarju izročila zlati častni znak. V poklicu mu želimo uspeha in veliko veselja v planinah. L. U.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC vabi na izlet na

OJSTRICO v Savinjske alpe – 2350 m

Zberemo se v soboto, dne 28. julija 2001 ob 13. uri pred ZADRUGO v Železni Kapli. S privatnimi vozili se peljemo preko Pavličevega sedla v Logarsko dolino. Od tam preko Luč v Podvolovljek. Nato peš (2.30 h) po lahki poti do Kocbekovega doma na Korošici (1808 m), kjer bomo prespali. V nedeljo, dne 29. julija, vzpon na Ojstrico (1.30 h).

Kdor bi ne zmoget poti na Ojstrico, se lahko sprehaja po planoti Korošice. Planinska oprema nujna!

Prijave do 20. julija na planinsko društvo Celovec (pri Urški) tel. 0463/514300-14 ali pri krajevnih članih planinskega društva. Vsi prisrčno vabljeni!

Ob 57. obletnici padle Domnove čete in 56. obletnici konca 2. svetovne vojne vabimo na

XXII. Pohod na Komelj in spominsko svečanost

v nedeljo, 22. julija 2001

Pohodnikom bosta na voljo dve različni dolgi poti, in sicer:

* za tiste, ki radi in lahko grejo peš, je zborna mesto pri Janezu Apovniku na Borovju pri Pliberku (Woroujach 32 bei Bleiburg). Odhod od tam je ob 9.30 uri do spomenika padlim partizanom na Komlju. Pot v eno smer je dolga 7 km.

* za tiste, ki ne zmorejo cele poti hoditi peš, je zborna mesto pri gostilni PISTOTNIK na Komlju/Kömmel bei Bleiburg. Pot je dolga 3 km.

Odhod od PISTOTNIKA je ob 11.30 uri. Ob 13. uri je zborna mesto pri spomeniku za vse pohodnike in za tiste, ki niso prišli peš, nakar bo spominska svečanost. Po spominski svečanosti bo sv. maša, nato družabno srečanje in nadaljevanje kulturnega programa. Za malico in pijačo bo poskrbljeno.

Pohod in spominska svečanost bosta ob vsakem vremenu!

Zveza koroških partizanov – področni odbor Pliberk SPD Edinost v Pliberku

IRONMAN-TRIATLON

Družina me je zelo motivirala

Preteklo nedeljo se je v Celovcu udeležilo napornega triatlona 1.458 atletov in atletinj iz 42 držav. Med njimi tudi Lenka Weiss, ki je v ženski skupini 35 plus dosegla tretje najboljšo mesto na Koroškem. En dan in pol po izredno napornem tekmovanju se je z njo pogovarjal Mirko Štukelj.

Kdaj si se odločila za nastop pri tem tekmovanju?

Lani sem prvič sodelovala pri ljudskem triatlonu v Goselni vasi. Po tem uspešnem nastopu sem se odločila za tekmovanje pri mednarodnem koroškem Ironmanu.

Kdaj si pričela s pripravami in treningom?

Z doslednimi pripravami sem pričela meseca decembra. Kot družinska mati, ki stoji tudi v poklicnem življenju, sem morala točno odmeriti čas. Tedensko sem trenirala ob začetku osem ur, dva meseca pred triatlonom sem stopnjevala trening na 15 ur tedensko. Vsak dan sem zjutraj eno uro tekla skozi lepo naravo blizu doma, potem sem kolesarila na delo v

Celovec, zvečer pa po cesti ob jezeru preko Zoprač in Gore spet domov in tako sem dobro spoznala triatlonsko kolesarsko progo; plavala pa sem tedensko v celovškem kopalisku.

Lenka Weiss v cilju

Foto: Štukelj

Kaj te fascinira pri tem ekstremnem športu?

Zanimalo me je, ali telesno, duševno in živčno nekaj takega zmorem. Pri tem me podpira življenjski partner Filip, ki me je inficiral s tem virusom, sina Luka in Marko.

Kako si doživljala tekmovalni dan?

Po zajtrku ob pol petih zjutraj sem se podala v Celovec, tam je bil ob sedmih start za plavanje (3,8 km); v topli vodi sem se izredno dobro počutila. Nato sem se podala s kolesom na 180 km dolgo cestno progo. Po 40 km sem imela okvaro pri kolesu, morala sem menjat zračno cev. Po 25 minutah sem nadaljevala s tekmovanjem in moram reči, da sem se kar dobro počutila kljub hudi vročini. Zelo naporen je bil odsek Šentilj-Gora. Tam so me znanci z navijanjem zelo podprli, to je za tekmovalca izredno pomembno. Maraton v dolžini 42 km je bil čista groza. Noge sem imela dobre, samo glava se je upirala. Zivčno sem bila na limitu. S pomočjo Filipa, Marka in Luke, ki so me spremljali ob progi, sem premagala sama sebe in srečno prispela v cilj.

Čez dan sem popila približno deset litrov tekočine in raznih hranilnih snovi. Shujšala pa sem 4 kilograme.

Vesela sem, da je vse mimo.

Hvala za pogovor in še veliko uspehov!

Novinci pri SAK: Christian Wachernig, Christian Kraiger, Mathias Zimmerling, Jani Pate, Martin Bürger, Alois Jagodič jun. in Thomas Weissenberger

Foto: Štukelj

NOGOMET - SAK

Z novim moštvom v krogu favoritov

Priprave za jesensko prvenstvo v koroški ligi so v polnem teku. Z zaključkom prestopnega roka pretekli ponedeljek se je SAK močno okrepil z novimi igralci, ki bodo gotovo poskrbeli za nov veter v ekipi.

Na 34. nogometnem turnirju v spomin dr. Geramba v Borovljah, se je SAK prvič predstavil publiku z novo ekipo. V prvi tekmi so visoko

premagali tamkajšnje moštvo DSG z 8:1. V tekmi za prvo mesto pa so Sakovci tesno podlegli moštvu ASK iz Celovca, ki bo igral v regionalni ligi, z 0:1. Legionar Jani Pate se je izkazal kot odličan tehnik in polnokrvni nogometaš. Dvoboj pa je tudi pokazal, da ekipa še ni docela uigrana.

Do začetka prvenstva (4. avgusta) ima trener Lojze Jagodič še čas, da formira učinkovito moštvo, ki bo lahko tekmovalo za sprednja mesta v koroški ligi, ali pa celo za mesto prvaka.

Prva tekma bo na tujem proti favoritu iz Šent Andraža v Labotski dolini. M. Š.

ŠAH

MK Dunja Lukan tretja na deželnem ženskem prvenstvu

Šahistka Slovenske športne zveze MK Dunja Lukan je na 20. odprtem mednarodnem šahovskem turnirju v Šentvidu ob Glinji med 202 udeleženci osvojila 91. mesto, na hkrati odigranem ženskem deželnem prvenstvu pa je zasedla 3. mesto. 24-letna študentka medicine iz Vetrinja je na izredno močno zasedenem turnirju (devet krogov po švicarskem sistemu) osvojila 4,5 točke. Enako število točk je osvojil tudi Justin Polanšek (SŠK »Obir« Že-

lezna Kapla), ki je turnir zaključil na 97. mestu.

Na osnovi Elo-ratinga je Dunja Lukan kot 117. pridobila kar 26 mest, z odličnimi nastopi (kar šest njenih nasprotnikov je imelo med 2000 in 2200 Elo!) pa je samo na tem turnirju izboljšala svoj lastni Elo-rating za 35 točk na približno 1900 Elo! Koroška deželna prvakinja 2001 pri ženskah je postala aktualna avstrijska državna prvakinja Sonja Sommer iz Gospe Svete (5,5 točke) pred

avstrijsko mojstrico Margit Hennings iz Šentvida (5 točk). 20. jubilejni mednarodni turnir v Šentvidu je po pričakovanju dobil nemški velemejster Henrik Teske (8 točk iz 9 partij!) pred avstrijskim Fide-mojstrom Hubertom Ebnerjem (7,5). Tretje mesto je osvojil drugi nemški velemejster, ki je nastopil v Šentvidu, Hans-Joachim Hecht, četrti in najboljši igralec iz Slovenije pa je bil Matej Sebenik (oba 7).

I. L.

Tekmovalni načrt podlige-vzhod jeseni 2001

1. krog (4./5. 8.): Mostič - Žrelec, Podkarnos - Grebinj, Klopinj - Šmarjeta/R., Launsdorf - Ruda, Bilčovs - Liebenfels, Velikovec - Metnitztal, ATSV Wolfsberg - ASV

2. krog (11./12. 8.): Metnitztal - ATSV Wolfsberg, Ruda - Podkarnos, Liebenfels - Mostič, Klopinj - Launsdorf, Grebinj - Bilčovs, Žrelec - Velikovec, Šmarjeta/R. - ASV

3. krog (15. 8.): ASV - Metnitztal, ATSV Wolfsberg - Žrelec, Mostič - Grebinj, Podkarnos - Klopinj, Launsdorf - Šmarjeta/R., Bilčovs - Ruda, Velikovec - Liebenfels

4. krog (18./19. 8.): Žrelec - ASV, Liebenfels - ATSV Wolfsberg, Šmarjeta/R. - Metnitztal, Ruda - Mostič, Grebinj - Velikovec, Launsdorf - Podkarnos, Klopinj - Bilčovs

Ruda, ASV - Liebenfels, ATSV Wolfsberg - Grebinj, Mostič - Klopinj, Podkarnos - Šmarjeta/R., Bilčovs - Launsdorf, Metnitztal - Žrelec

6. krog (1./2. 9.): Šmarjeta/R. - Žrelec, Ruda - ATSV Wolfsberg, Liebenfels - Metnitztal, Launsdorf - Mostič, Klopinj - Velikovec, Grebinj - ASV, Podkarnos - Bilčovs

7. krog (8./9. 9.): Bilčovs - Šmarjeta/R., ASV - Ruda, ATSV Wolfsberg - Klopinj, Mostič - Podkarnos, Metnitztal - Grebinj, Velikovec - Launsdorf, Žrelec - Liebenfels

8. krog (15./16. 9.): Ruda - Metnitztal, Šmarjeta/R. - Liebenfels, Bilčovs - Mostič, Launsdorf - ATSV Wolfsberg, Klopinj - ASV, Podkarnos - Velikovec, Grebinj - Žrelec

9. krog (22./23. 9.): ATSV Wolfsberg - Podkarnos, Mostič - Šmarjeta/R., Žrelec - Ruda, Liebenfels - Grebinj, Metnitztal - Klopinj, Velikovec - Bilčovs, ASV - Launsdorf

ATSV Wolfsberg, Launsdorf - Metnitztal, Ruda - Liebenfels, Podkarnos - ASV, Mostič - Velikovec, Klopinj - Žrelec, Šmarjeta/R. - Grebinj

11. krog (6./7. 10.): ASV - Bilčovs, ATSV Wolfsberg - Mostič, Žrelec - Launsdorf, Grebinj - Ruda, Liebenfels - Klopinj, Metnitztal - Podkarnos, Velikovec - Šmarjeta/R.

12. krog (13./14. 10.): Mostič - ASV, Velikovec - ATSV Wolfsberg, Šmarjeta/R. - Ruda, Bilčovs - Metnitztal, Launsdorf - Liebenfels, Podkarnos - Žrelec, Klopinj - Grebinj

13. krog (20./21. 10.): Ruda - Klopinj, ASV - Velikovec, ATSV Wolfsberg - Šmarjeta/R., Žrelec - Bilčovs, Grebinj - Launsdorf, Liebenfels - Podkarnos, Metnitztal - Mostič

14. krog (27./28. 10.): Žrelec - Mostič, Grebinj - Podkarnos, Šmarjeta/R. - Klopinj, Ruda - Launsdorf, Liebenfels - Bilčovs, Metnitztal - Velikovec, ASV - ATSV Wolfsberg

SLOVENSKI NOGOMET

Celjani le remizirali s Švicarji

Nogometaši celjskega CMC Publikum so v prvi tekmi tretjega kroga pokala Intertoto igrali doma s švicarskim Lausanne Sports »le« 1 : 1. Švicarji vsekakor niso slaba ekipa, saj so v drugem krogu izločili celo graški Sturm. Skoraj 2000 gledalcev je na Skalni kleti prvič zavzdihnilo v 18. minuti, ko Sulejmanović iz bližine ni ukanil švicarskega vratarja Inguscia. V 68. minuti je bil storjen prekršek nad Gobcem, Beršnjak pa je po prostem

udarcu dosegel vodstvo. Celjani so po vodstvu popustili, kar so gostje izkoristili v 79. minuti in izenačili. Gomez je poslal žogo pred gol Mujčinoviča, domača obramba je obstala, visoki Marguiraz pa je zadel vrata. Vse bolj vroče je tudi v vrstah državnih prvakov Maribor Pivovarna Laško, ki bo 25. julija ob 17.30 v prvi tekmi drugega kroga kvalifikacij za uvrstitev v ligo prvakov v Ljudskem vrtu gostila škotski Glasgow Rangers. Vstopnice za ta spektakel (stanejo simboličnih 2000 in 3000 tolarjev) se bodo prodajale 20., 21., 23. in 24. julija od 9. do 17. ure pri blagajni stadiona Ljudski vrt.

D. T.

ŠAHOVSKI OREH št. 163

Silvo Kovač

Mihalčičin - Borišek / HIT N. Gorica 2001

Z zadnjo potezo 1...Td2+! je mladi Borišek izsilil zamenjavo na drugi vrsti in velemejstru preprečil vsako protiigro po odprtih diagonalah. Kako mu je uspelo v nadaljevanju partije

uveljavit prednost dveh kmetov in zmagati, ni težko odkriti v nastalem položaju na šahovnici.

Rešitev št. 162

Na kar trikrat napadeno polje je črni hrabro postavil damo. 1...Dg3!! S to odlično potezo je črnega prisilil na takojšnjo predajo. Poglejmo vsa možna nadaljevanja: a) 2.hg3 Se2 mat!; b) 2.fg3 Se2+ 3.Kh1 Tf1: mat!; c) 2.De5 Se2+ 3.De2: Dh2: mat!; d) 2.Dg3: Se2+ 3.Kh1 Sg3:+ 4.Kg1 Sf1: in črni ostane s figuro močnejši. Zares lepa zaključna kombinacija črnega!

